

Utbildningsinspektion i Forshällaskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Forshällaskolan och besökt skolan den 20 och 21 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Forshällaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Forshällaskolan intervjuades rektorn, elever, personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Forshällaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	24
Grundskola	169

Källa: Rektorn vid Forshällaskolan.

Forshällaskolan har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1–6. Verksamheten är organiserad i både åldersintegrerade och åldershomogena klasser. I anslutning till skolan finns tre fritidshem, två för de yngre eleverna och ett för de äldre eleverna. Denna verksamhet bedöms i en särskild verksamhetsrapport. Förutom ovanstående verksamhet är rektorn även ansvarig för en förskola med 68 barn.

Skolan är belägen söder om Uddvalla tätort och tillhör skolområde, Öster-Söder. Många elever åker skolskjuts till och från skolan. Eleverna fortsätter huvudsakligen sin skolgång vid skolområdets grundskola för årskurserna F–9, Sommarhemsskolan.

Skolan ligger på landsbygden med närhet till naturområden och erbjuder goda möjligheter till lek och aktivitet.

Den pedagogiska personalen arbetar i ett arbetslag.

Skolan har få elever med annat modersmål än svenska.

Bedömningar

Samlad bedömning

Personalen vid Forshällaskolan arbetar aktivt med att utveckla elevernas känsla för samhörighet och ansvar, visa respekt för individen och ha ett demokratiskt förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Eleverna upplever skolmiljön som trygg och trivsamt.

Forshällaskolan måste dock ge eleverna bättre kännedom om de nationella kursplanemålen och arbeta för att tydliggöra och relatera kursplanemålen till det dagliga arbetet i skolan och elevernas lärande. Skolan bör också arbeta med att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet.

Nationella ämnesprov genomförs i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska och flertalet elever når kravnivån vid dessa ämnesprov. Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i övriga ämnen. Skolan bör uppmärksamma de två senaste årens skillnader i pojkars och flickors resultat.

Forshällaskolan bedriver ett värdegrundsarbete och inspektörerna möter engagemang bland elever och personal. Eleverna upplever sin skolmiljö som trygg och trivsamt.

Forshällaskolan har ett påbörjat systematiskt kvalitetsarbete med regelbunden uppföljning och utvärdering av skolans arbete. Inspektörerna bedömer dock att skolans kvalitetsredovisning inte synliggör de respektive verksamhetsformerna.

Dessutom saknas analys och resonemang kring förbättringsåtgärder för ökad måluppfyllelse i respektive verksamhet.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, (Lpo 94).
- Skolan saknar en arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 3a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Eleverna erbjuds inte elevens val i enlighet med bestämmelserna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål.
- Skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet.
- Skolan bör fortsätta sitt arbete med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna avseende innehåll och kvalitet.
- Skolan bör utvecklas sitt kvalitetsarbete.

Kunskaper

Vid Forshällaskolan ges eleverna i förskoleklassen möjlighet till utveckling och lärande som en grund för fortsatt skolgång. I förskoleklassen ges leken stort utrymme och i övrigt arbetar läraren med social utveckling, elevernas språkutveckling och förståelse för matematiska begrepp.

Skolan ska, enligt läroplanen, klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Vid elevintervjuer framkommer att eleverna har liten kännedom om de nationella kursplanemålen och kan således inte relatera kursplanemålen till det dagliga skolarbetet och det egna lärandet. Intervjuer och lektionsbesök visar dessutom att det finns skillnader i elevernas kunskaper om kursplanernas mål beroende på ämnen och lärare. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål samt förtydliga och relatera dessa till det dagliga arbetet i skolan och elevernas lärande.

Inspektionen visar att undervisningen vid Forshällaskolan i stort bidrar till att eleverna utvecklar nyfikenhet och lust att lära, att arbeta självständigt och tillsammans med andra. Inspektörerna ser vid skolbesöket exempel på detta, då eleverna bland annat arbetar med att ta fram kunskaper om Forshällaskolans 50 åriga liv. Eleverna upplever dock att undervisningens innehåll till övervägande del bestäms och planeras av lärare vilket också bekräftas vid lärarintervjuer och lektionsbesök. Eftersom läroplanen fastställer att eleverna ska kunna påverka det dagliga arbetet, ta ansvar för sitt lärande och i takt med stigande ålder och mognad få ökat inflytande över sin skolgång bedömer inspektörerna att skolan bör arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet.

Uddevalla kommun samlar in och sammanställer elevernas resultat vid de nationella ämnesproven i årskurs 5.

Tabell 1: *Andelen elever vid Forshällaskolan samt andelen i kommunen (i procent) som har uppnått kravnivån vid nationella ämnesprov för årskurs 5 i engelska, matematik och svenska läsåren 2005/06 och 2006/07.*

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Forshällaskolan	94	81	91	94	97	84
Kommunen	89	83	81	71	84	68

Källa: Rektorns samt kommunens sammanställning av resultat från Uddevalla kommuns skolor vid de nationella ämnesproven för årskurs 5.

Av tabell 1 framgår att flertalet elever vid Forshällaskolan når kravnivån på ämnesproven i engelska, matematik och svenska, i årskurs 5 samt att de överlag når bättre resultat än genomsnittet i kommunen. Forshällaskolan redovisar ett något lägre resultat för läsåret 2006/07, i ämnet engelska och svenska. Av skolans egen statistik över nationella ämnesprov framgår att pojkars resultat, för läsåret 2005/06 samt 2006/07 ligger lägre än flickornas resultat i ämnena svenska och engelska. Inspektörerna vill peka på vikten av att skolan analyserar 2006/07 års resultat och utifrån resultaten av analysen vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Skolan bör därvid uppmärksamma skillnaden mellan flickors och pojkars resultat för att möjliggöra för flickor och pojkar att nå likvärdiga resultat. Enligt rektorn upprättas åtgärdsprogram för de elever som riskerar att ej nå målen.

Det åligger skolan, enligt läroplanen att följa upp elevernas kunskapsutveckling och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen. Inspektörerna bedömer att det i Forshällaskolan finns ett system för att diagnostisera och dokumentera elevernas kunskapsutveckling och resultat i ämnena svenska och matematik. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och utvärdering i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i Lpo 94 och kursplanerna. Enligt rektorn pågår ett utvecklingsarbete med systematisk uppföljning i samtliga ämnen. Inspektörerna bedömer att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen. Se vidare om kvalitetssäkring och förbättringsområden nedan.

Individanpassning och särskilt stöd

Läraren ska enligt grundskoleförordningen minst en gång per termin genomföra ett utvecklingssamtal med varje elev och dennes vårdnadshavare. I samtalet ska elevens kunskapsutveckling, resultat och sociala utveckling behandlas. Vid samtalet ska läraren skriftligt i en individuell utvecklingsplan (IUP) sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen inom läroplanen och kursplanerna.

Individuella utvecklingsplaner ska utgöra ett aktivt verktyg i elevens lärandeprocess och grunda sig på dokumentation och analys av elevens kunskapsutveckling. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) för arbetet med individuella utvecklingsplaner.

Verksamhetsbesök och intervjuer med lärare och föräldrar visar att lärarna har kommit olika långt i arbetet med de individuella utvecklingsplanerna. Inspektörerna konstaterar att alla elever har en individuell utvecklingsplan och utvecklingssamtal genomförs. I de individuella utvecklingsplaner inspektörerna tar del

av är kopplingen till mål i läroplanen och kursplanerna ibland otydliga. Som mål anges t.ex. ”Sitta still i bänken”, ”Skrivstil” eller ”Läsa mera”. Inspektörerna bedömer att skolan bör fortsätta sitt arbete med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna avseende innehåll och kvalitet.

Elevernars rätt till stöd är inte begränsad till vissa ämnen. Inspektionen visar att i Forshällaskolan ges stöd nästan uteslutande i engelska, matematik och svenska. Enligt personal och rektorn upprättas åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte målen för undervisningen. Som tidigare framgått i denna rapport finns det vid skolan brister i den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsresultat vilket gör det svårt att uttala sig om huruvida alla elever som är i behov av stöd också erbjuds detta. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan analyserar och följer upp om eleverna får det stöd de har rätt till i samtliga ämnen.

Forshällaskolans plan för elevhälsoarbete beskriver rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Enligt elevhälsoteamet, bestående av specialpedagog, kurator, skolsköterska och rektorn arbetar skolan med en tydlig strävan om inkludering. Detta innebär bland annat att man i första hand finner lösningar som inte stänger ute eleven från den ordinarie klassen. Inspektionsbesöket ger flera exempel på detta. Skolan har tillgång till speciallärare i arbetet kring elever i behov av särskilt stöd.

Normer och värden

Enligt skollagen ska skolan främja elevernas utveckling till ansvars-kännande människor. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet.

Personalen vid Forshällaskolan arbetar aktivt med att utveckla elevernas känsla för samhörighet och ansvar, visa respekt för individen och ha ett demokratiskt förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Exempelvis arbetar hela skolan varje läsår med temat ”kamratskap”. Tre handledare i ”Livskunskap” har utbildats. Vid inspektionsbesöket ser inspektörerna hur eleverna arbetar i olika projekt och där samhörighet och ansvar blir tydligt. I intervjuer, elevenkäter och vid besök i verksamheten framkommer att eleverna upplever skolmiljön som trygg och trivsamt. Skolan har ordningsregler som är framtagna i samverkan med eleverna.

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning

av den egna verksamheten. Vidare ska det i planen bland annat framgå vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under året utifrån en kartläggning av verksamhetens behov. Planen ska dessutom benämnas likabehandlingsplan.

Vid Forshällaskolan finns ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Arbetet beskrivs i skolans "Handlingsplan mot kränkande behandling och mobbning". Vid intervjuer framkommer att elever och personal är väl förtroga med det förebyggande arbetet i skolan men är inte bekanta med begreppet likabehandling och dess innebörd. Eleverna uttrycker vidare vid intervju att de inte har medverkat i arbetet med likabehandlingsplanen.

För skolområdet finns en gemensamt framtagna likabehandlingsplan och Forshällaskolans föräldrar och personal har informerats om dess innehåll och syfte. Det dokument som utgör Forshällaskolans likabehandlingsplan kan dock inte anses motsvara en sådan likabehandlingsplan som lagen kräver då den exempelvis inte tydligt och konkret anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling vid Forshällaskolan. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller förordningens krav. Inspektörerna bedömer dessutom att arbetet med likabehandlingsplanen inte uppfyller förordningens krav avseende barn eller elevers medverkan. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling. Se också vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Samverkan med föräldrar

Forshällaskolan har samverkan med föräldrar på flera olika sätt. Det finns en föräldraförening och skolan anordnar föräldramöten samt regelbundna utvecklingssamtal. Det finns också en handlingsplan för föräldrainflytande och delaktighet samt en centralt placerad informationstavla för besökare vid skolan. Vid inspektörernas intervju med föräldrar framkommer behov av större samverkan kring skolans verksamhet. Inspektörerna vill efter inspektionsbesök och samtal med personalen och föräldrar lyfta fram vikten av ett utökat samarbete med föräldrar där information om skolans uppdrag och verksamhet kan gynna skolan som helhet och samverkan i synnerhet.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Områdeschefen för Öster-Söder skolområdet är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan. Tillsammans med skolledarna inom skolområdet utgör områdeschefen en ledningsgrupp för området och träffas regelbundet för att diskutera och planera.

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har rektorn vid Forshällaskolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Vid samtal med skolans lärare och personal uppfattar inspektörerna att rektorn i stort har personalens förtroende men att de upplever att rektorn är för lite tid i verksamheten. Rektorn, liksom skolans lärare ser ett stort behov av att rektorn är mer närvarande i verksamheten för att öka sin förtrogenhet med det dagliga arbetet. Rektorn är i skolan tre dagar i veckan. Vid samtal med inspektörerna

visar rektorn att hon är väl insatt i verksamhetens olika delar. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Kvalitetsarbete

För genomförande av de fastställda målen ska det enligt grundskoleförordningen finnas en arbetsplan. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Rektor beslutar om arbetsplanen som kontinuerligt ska följas upp och utvärderas. Forshällaskolan saknar en lokal arbetsplan. Enligt rektorn pågår en revidering av den lokala arbetsplanen och vid inspektionstillfället finns lokala kursplaner framtagna i ämnena engelska, matematik och svenska. Inspektörerna bedömer att Forshällaskolan saknar arbetsplan.

Skolan har ett i flera avseenden systematiskt kvalitetsarbete. Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar skolan årligen en skriftlig kvalitetsredovisning, kallad verksamhetsberättelse. Däremellan görs uppföljning av målen i arbetslagen var tredje månad. I skolans kvalitetsredovisning som också kallas verksamhetsberättelse för 2006/07 redovisas arbetet för att nå prioriterade mål, med utgångspunkt i kommunens skolplan och behandlar bland annat trygghet och trivsel, lärande i en stödjande kultur, inflytande och ansvar samt miljö.

Kvalitetsredovisningen synliggör dock inte förskoleklassens verksamhet samt saknar analys och resonemang kring förbättringsåtgärder för att öka måluppfyllelse i respektive verksamhet. Som tidigare beskrivits redovisas och utvärderas inte kunskapsresultaten i andra ämnen än engelska, matematik och svenska i skolans kvalitetsredovisning. Enligt inspektörernas bedömning saknas det därför i skolan en samlad bild av elevernas kunskapsresultat. Vidare ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan redovisas. Kvalitetsredovisningen 2006/07 innehåller ingen uppföljning och utvärdering av Forshällaskolans likabehandlingsplan.

Att synliggöra resultat är inte bara en fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljs, det är också en fråga om hur arbetet ska bedrivas vidare.

Enligt inspektörernas bedömning saknas det i skolan sådan kunskap om elevernas kunskapsresultat att ett systematiskt kvalitetsarbete blir ofullständigt. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras samt att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

Inspektörerna vill också påpeka att elever och vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med skolans kvalitetsredovisning. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Tillgång till likvärdig utbildning

Eleverna vid Forshällaskolan har i huvudsak tillgång till utbildning i den omfattning som ska erbjudas enligt de nationella bestämmelserna. Elevers val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning och fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna ska enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevers val. Det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när valmöjligheten finns. Enligt lärarna finns elevers val på schemat för vissa klasser och organiseras inom klassens ram. Skolan erbjuder fyra ämnen som elevers val samt möjligheten att "göra färdigt" sitt skolarbete. Intervjuade grupper av elever kan inte redogöra för hur eleverna erbjuds elevers val. Inspektörerna bedömer att skolan måste organisera elevers val så att det för eleven blir tydligt vilka val som finns och att valen ger eleverna

en möjlighet till breddning och fördjupning i något eller några skolans ämnen. Eleverna erbjuds således inte elevens val i enlighet med bestämmelserna.

Resurser

Enligt skolans rektor är personalen utbildad för den undervisning den bedriver. Vid intervjuer framkommer att personalen i huvudsak är nöjda med den kompetensutveckling som erbjuds. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Inspektörerna bedömer att eleverna ges goda förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Skolans läromedel och utrustning är tidsenliga och anpassade till läroplanen och kursplanerna. Skolans lokaler är ändamålsenliga.

Datum	Ort
2008-05-08	Göteborg

Lena von Platen

Marie Karlsson